

стосування правових механізмів стимулювання національного експорту передбачених Світовою організацією торгівлі. Цей законопроект також має на меті забезпечення страхування експортних операцій, що включає страхування як експортерів, так і фінансових установ, що надають кредити. З економічної точки зору цей законопроект є необхідним для впровадження.

Необхідним шляхом покращення діяльності експортоорієнтованих підприємств є створення експортної стратегії країни. Враховуючи сучасні умови, доцільно створити "нішову" стратегію, бо українське листове скло має всі шанси зайняти вільну "нішу" на міжнародному ринку.

Одним із факторів успіху експортної діяльності є наявність сертифіката відповідності управління якістю на підприємстві міжнародним стандартам (ISO9000). Тому держава має допомогти українським виробникам скляної продукції використовувати на практиці ці стандарти.

Отже, в Україні розроблено та введено в дію значну кількість законодавчих та нормативних актів, що формують правове поле у сфері виробництва продукції скляної промисловості. Кожен окремий вид продукції має відповідати вимогам певних стандартів. Окрім цього, існує низка законодавчих актів, що регламентують порядок експорту даного виду продукції.

Проте необхідним є проведення заходів щодо державної підтримки експортоорієнтованих підприємств. Необхідно створити державну експортну стратегію для виробників скляної продукції, прийняти законопроект "Про систему державної підтримки експорту товарів (робіт, послуг) українського походження" та забезпечити виконання міжнародних стандартів на підприємствах.

Наук. керівн. Сергієнко В. В.

Література: 1. Про надання чинності в Україні міждержавним стандартам, змінам до міждержавних стандартів та скасування нормативних документів : Наказ від 16.01.2008 р. № 10 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 2. Кіотський протокол до Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/>. 3. Гривковський В. О. Скляна залежність / В. О. Гривковський // Голос України. – 2011. – № 11. 4. Аналітичний огляд світової скляної промисловості АПСР "Скло України" [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sklo.kiev.ua/>. 5. Стекольная индустрия Украины: состояние, динамика и перспективы развития 2002 – 2008 гг. – К., 2009. – 262 с. 6. Про систему державної підтримки експорту товарів (робіт, послуг) українського походження : Проект закону України від 03.03.2009 р. № 4145 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

УДК 4414.341

Буклей Г. В.

Студент 4 курсу
факультету міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Анотація. Виділено та обґрунтовано основні принципи правового регулювання інвестиційної діяльності в Україні та у країнах ЄС, проведено їх порівняльну характеристику, розглянуто їх основні відмінності, та роль в економіці.

Аннотация. Выделены и обоснованы основные принципы правового регулирования инвестиционной деятельности в Украине и странах ЕС, проведена их сравнительная характеристика, рассмотрены их основные отличия и роль в экономике.

Annotation. The main principles of legal regulation of investment activity in Ukraine and EU countries are elicited and justified. Their comparative characteristic is given. Their main distinctions and role in the economy are discussed.

Ключові слова: правове регулювання, інвестиції, інвестиційна діяльність, нормативно-правова база, Європейський Союз.

Метою даної роботи є аналіз чинного законодавства України із залучення іноземних інвестицій, а також відмінності нормативно-правової бази країн Європейського Союзу до законодавства

України. Деякі принципові відмінності, з якими може зіштовхнутися Україна у разі вступу до ЄС, розглянуто в цій статті, наведена їх порівняльна характеристика та можливі результати такої взаємодії.

Об'єктом аналізу даної роботи є правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

Предметом є суспільні відносини, що виникають у процесі здійснення інвестиційної діяльності.

Проблемі правового регулювання інвестиційної діяльності присвячено багато публікацій у наукових виданнях, серед яких особливої уваги заслуговують праці Вінника О. М. [1], який розглядає аспекти правового регулювання інвестування іноземними інвесторами у контексті господарського права, а також праці Старчука Є. В., Шeverдіної О. В.

Відповідно до Закону України "Про інвестиційну діяльність" інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект. Інвестиційною діяльністю є сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб і держави щодо реалізації інвестицій. Інвестиційна діяльність полягає в інвестуванні, що здійснюється громадянами, недержавними підприємствами, господарськими асоціаціями, спілками і товариствами, а також громадськими і релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на колективній власності; державного інвестування, а також органами влади й управління України, Кримської АРСР, місцевих Рад народних депутатів за рахунок коштів бюджетів, позабюджетних фондів і позикових коштів, а також державними підприємствами й установами за рахунок власних і позикових коштів; іноземного інвестування, здійснюваного іноземними громадянами, юридичними особами та державами; спільного інвестування, здійснюваного громадянами та юридичними особами України, іноземних держав та державами.

Об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні фонди й обігові кошти в усіх галузях і сферах народного господарства, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права.

Інвестиційна діяльність суб'єктів України за її межами регулюється законодавством іноземної держави, на території якої ця діяльність здійснюється, відповідними договорами України, а також спеціальним законодавством України. Особливості здійснення інвестиційної діяльності на території України суб'єктами інвестиційної діяльності, розташованими за межами України, а також цих суб'єктів і суб'єктів України в зонах вільного підприємництва на Україні визначаються спеціальним законодавством України.

До обов'язків суб'єктів інвестиційної діяльності відносять такі: зобов'язання інвестором подати фінансовим органам декларацію про обсяги і джерела здійснюваних ним інвестицій; одержати необхідний дозвіл або узгодження відповідних державних органів та спеціальних служб на капітальне будівництво; одержати позитивний комплексний висновок державної експертизи щодо додержання в інвестиційних програмах та проектах будівництва діючих нормативів з питань санітарного та епідемічного благополуччя населення, екології, охорони праці, енергозбереження, пожежної безпеки, міцності, надійності та необхідної довговічності будинків і споруд, а також архітектурних вимог. Суб'єкти інвестиційної діяльності зобов'язані: додержувати державних норм і стандартів, порядок встановлення яких визначається законодавством України; виконувати вимоги державних органів і посадових осіб, що пред'являються в межах їх компетенції; подавати в установленому порядку бухгалтерську і статистичну звітність; не допускати недобросовісної конкуренції і виконувати вимоги антимонопольного регулювання; сплачувати податки, збори (обов'язкові платежі) в розмірах та в порядку, визначених законами України [2].

Одним із джерел права України є міжнародно-правові акти, учасником яких є Україна: міжурядові угоди про заохочення та взаємний захист інвестицій, які укладаються урядом України із урядами відповідних країн та якими регулюються основні питання взаємин сторін такого договору в галузі інвестиційної діяльності та багатосторонні міжнародні угоди, конвенції, які спрямовані на захист іноземних інвестицій. Існування таких угод підсилює рівень захисту відповідних інвестицій, встановлює порядок вирішення інвестиційних суперечностей, що виникають між державою та відповідним інвестором, так і між підприємствами країн – сторін відповідних договорів, підсилюють шанси інвесторів на правосуддя й, відповідно, на ефективний захист інвестицій. До таких міжнародних угод слід віднести Нью-Йоркську Конвенцію про визнання та виконання іноземних третейських рішень, Європейську конвенцію про зовнішньоторговельний арбітраж, Вашингтонську конвенцію про порядок вирішення інвестиційних суперечностей між державами та юридичними особами тощо. Усі зазначені конвенції належним чином ратифіковані Україною та є невід'ємною частиною національного законодавства. Найбільша цінність цих міжнародно-правових документів полягає в тому, що вони мають наднаціональний характер, а отже, мають пріоритет перед національними законодавчими актами, що надає можливість більш ефективного захисту, вони передбачають урегулювання спорів за загальновизнаною у світі процедурою [1]. Стаття 38 Статуту Міжнародного суду ООН зазначає такі основні джерела міжнародного права в сучасному міжнародному праві: міжнародний договір, міжнародно-правовий звичай, визнані всіма націями загальні принципи права, міжнародні судові рішення та доктринальні праці найавторитетніших фахівців з міжнародного права різних націй [3; 4].

Однак в Україні постає проблема гармонізації внутрішнього та зовнішнього законодавства. Внутрішнє законодавство не дає чітких відповідей на питання, яке впливає з протиріч між податковим та інвестиційним законодавством. Така ситуація може стати критичною, адже реєстрація іно-

земних інвестицій в Україну можливе виключно після рішення податкової інспекції. Під час проведення інвестиційної діяльності труднощі виникають як у держави, в яку надходять інвестиції, так і в інвесторів, які вкладають свої кошти. Насамперед, законодавством у більшості випадків визначено встановлення національного режиму для іноземних інвесторів, що передбачає надання їм таких же умов функціонування, як і іншим учасникам. Але варто зазначити, що більш привілейованими стають інвестори, які мають вкладати кошти у ті галузі, які саме планує розвивати Україна. Частиною 4 статті 394 зазначено, що законом може бути обмежена, або і геть заборонена діяльність іноземних інвесторів та підприємств з іноземними інвестиціями в окремих галузях народного господарства, або в межах окремих територій України, виходячи з інтересів національної безпеки. Важливо зазначити, що з моменту надходження грошових потоків до країни, іноземні інвестиції підпадають під ряд суворих умов. Таким чином, наприклад, майно, яке є предметом такого інвестування, не може бути реалізовано впродовж зазначених років, а у разі реалізації передбачається виплата всіх податків та зборів. Великий ризик для держави, коли міністерство заключає договір з іноземними інвесторами та, в свою чергу, стає гарантом виконання договору. Результатом цього стає те, що комерційний ризик несе саме держава.

У підсумку варто зазначити, що для подальшого ефективного функціонування політики залучення іноземних інвестицій, Україні необхідно розробити стратегію, яка буде складатись із поступової ліквідації суперечностей між податковим та інвестиційним законодавством. Це надасть змогу гармонізувати внутрішнє та зовнішнє законодавство країни, що, в свою чергу, матиме позитивний вплив на підвищення інвестиційної привабливості України.

Наук. керівн. Сергієнко В. В.

Література: 1. Вінник О. М. Інвестиційне право / О. М. Вінник. – К.: Вид. "Атіка", 2000. 2. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560- XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua. 3. Сергієнко В. В. Міжнародне економічне право: навч. посібн. / В. В. Сергієнко, К. О. Жирнова. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. – 260 с. 4. Устав Организации Объединенных Наций от 26.06.1945 г.: сборник документов // Организация Объединенных Наций. – М.: Юридическая литература, 1981. – 416 с.

УДК [658.8:339.54]:346.3

Вавенко А. Е.

Студент 4 курсу
факультету міжнародних економічних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. Досліджено основні аспекти правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності України та її підприємств. Виявлено проблеми у системі управління та визначено деякі напрями поліпшення ситуації.

Аннотация. Исследованы основные аспекты правового регулирования внешнеэкономической деятельности Украины и ее предприятий. Выявлены проблемы в системе управления и определены некоторые направления улучшения ситуации.

Annotation. The main aspects of law regulation of international activity of Ukraine and its enterprises are examined. The problems in the government system are fetched out, some ways of improving the situation are determined.

Ключові слова: правове регулювання, зовнішньоекономічна діяльність, державне регулювання, правові аспекти.

Метою даної роботи є визначення особливостей правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності українських підприємств як одного з напрямів контролю за її ефективністю.

Об'єктом роботи є система законодавства, що регулює відносини зовнішньоекономічної та зовнішньоторговельної діяльності.